

géta, a trák, a dák, a makedón és a fríg nyelv tartozik. Az örménység Kr. e. 13.-7. századok között hosszas vándorlásai során - eljutva a mai Ararát-medencébe - számos más néppel került közelebbi kapcsolatba. A szókészlet így számos urartui, kaukázusi, óperzsa, görög, arameus, parthus, pehlevi, arab, újperzsa, török elemmel, jövevényszóval gazdagodott.

Örményország története során sokszor világhatalmak ütközőzónájában helyezkedett el. Ezért az örmények számára létkérdéssé vált, hogy miképpen tudják nemzeti és politikai különállásukat megőrizni. Egyik lehetséges lépés az önálló örmény írásbeliség megteremtése volt. Az örmény nyelvű műveltség kibontakozásához azonban hiányzott az örmény írás, az örmény ábécé. Egy Meszrop Mastoc nevű szerzetes az örmény egyházfő megbízásából 400 körül megalkotta a teljes örmény ábécét, az egyik legtökéletesebb fonetikus írásrendszert.

A legelső feladat a Biblia és az egyházatyák műveinek lefordítása volt. A fordítás-irodalommal egy időben meglepően gyorsan és áradó bőségben indult fejlődésnek az eredeti örmény nyelvű irodalom is, úgyszólván minden műfajban: próza és vers, krónikák és énekek.

Az örmény kereszténység és az egyházszervezet

Az örménység életében a döntő fordulat a kereszténység behatolásával indult meg: eleinte a szír, majd a görög térítők egyre fokozódó működésének hatására III. Tiridat örmény király (287-330) megkeresztelkedett és még a Keletrómai Birodalmat is megelőzve, a világon elsőként, 301-ben államvallássá tette a keresztény vallást. Királyi utasításra Világosító Szent Gergely (240-320 k.), az örmények apostola irányításával egymás után kezdték lerombolni a pogány tűztemplomokat szerte az országban. Sokan áttértek a keresztény hitre. Az igehirdetés eleinte a szír és görög térítők nyelvén folyt, de hamarosan győzedelmeskedett a nép nyelve.

A írott hagyomány szerint ekkor alapították Edzsmiadzin székesegyházát, amely mind a mai napig Világosító Szent Gergely utódjainak, az örmény egyházfőknek a székhelye, a világ örménységének központja.

Az örmény egyházat régi keleti egyháznak szokás nevezni. Az örmény egyház episzkopális rendszerben működik, amelyet nagy területi egységekben érsekek koordinálnak. Az érsekek általában 3 vagy 4 püspökséget irányítanak, s egy érsekség területe általában egybeesik a történeti Örményország tartományainak területi kiterjedésével.

Bójte Csaba ferences szerzetes testvér levele Déváról minden további kommentár nélkül...

Mennyország!

A minap - mielőtt úgy döntöttem, hogy Déva és Szászváros után még máshol is nyitunk gyermekvédelmi központokat - arra gondoltam, hogy a Jó Istentől munkám fejében azt kérem, hogy ott, a mennyek országában, hol reményem szerint nekem is laknom adatik, legyen egy szép tó, ha lehet vízeséssel. Nagyon meg voltam elégedve a jó vásárral, lelkesen szervezgetem is Szovátán, meg Kolozsváron a dolgokat, de most, a halottak napja alkalmából, hogy jobban elgondolkoztam, arra a következtetésre jutottam, hogy nem jól döntöttem. Úgy érzem, hogy talán az Úr nem veszi zokon, ha végigényemet egy kissé átírom. Szeretném, ha ott, ahol nekem lakni adatik a mennyek országában, lenne egy nagy-nagy ablak. Én szépen kikönyökölnék az ablakba, és nézném a szép nagy családomat.

Mennyország!

Úgy gondolom, hogy roppant izgalmas lesz az örök életem. Az a sok gyermek, akit megismertem és megszerettem, a sok-sok munkatárs, jó barát... Életük hogyan fog fejlődni, alakulni, kiből mi lesz, ki kinek fog udvarolni, stb. Megannyi roppant izgalmas kérdés, előre látom, hogy lassan kell kérjek egy olyan kezdet, amelyen legalább ötven ujj van, hogy mennyei izgalomban legyen, amit rágjak.

Mennyország!

Örök nyugalom? Úgy gondolom, hogy nekem ott arra nem lesz időm, hisz biztos, hogy imádságos szeretettel jelen fogok lenni sok-sok diplomaosztásnál, a gyermekeink lakodalmain, unokáink, dédunokáink keresztelőin, sok-sok örömmön - és talán bánaton is. Meg aztán, lassan-lassan, egy-egy korosodó hajdani gyermek elé is el kell menni a mennyek országának kapujába.

Mennyország!

Persze mint mondtam, nagyon szeretném, ha az a bizonyos ablak jó nagy lenne, ha idővel szép sorjában a munkatársaim is oda könyökölnének mellém, hogy együtt izguljuk, örvendjük hosszan egy-egy gyerekünk ügyetlen botladozásán, vagy nagyszerű sikerein. Drukkolnánk - talán ahogy ismerem magamat, még fogadásokat is kötnék - néhány mennyei puszi reményében. S a nagycsalád - mint egy nagy galeri - drukkolna a később befutóknak, azzal a biztos tudattal, hogy mindenki, aki a jó harcot megvívja, s a pályát megszaladja, biztos, hogy dobogós helyet nyer az Úrtól.

Mennyország!

Én bűnös ember vagyok és mégis próbálok mindenkinek - tehetségem szerint - minden munkát megfizetni, becsülettel. Tudom, hogy a Mi Urunk sokkal jobb patrónus. Tudom, hogy bőségesen megfizet mindenért, amit az Ő nevében tettem, éppen ezért hiszem, hogy meg lesz az a szép nagy ablak, párnázott könyöklővel. Sőt tudom, hogy már meg is van, és azt is tudom, hogy nem áll ott porosan, pókhálósan, hanem elhunyt szeretteink néznek le ránk, talán aggódva, talán jókedvű, vidám szeretettel. Hiszem, hogy nagyon sok ablakból, nagyon sokan imára kulcsolt kézzel néznek le ránk.

Mennyországi Örök hazánk, mit számít, ha itt a földön bármit is elvesznek tőlünk, ha tudjuk, hogy te, drága Istenünk, országodban haza vársz.

Csaba testvér

Ha ezt a cikket nem most, decemberi számunkban közöljük, már késő lesz... tehát nem az időt siettetjük, hanem csupán idejekorán emlékeztetjük olvasóinkat, hogy jövőre, azaz 2004-ben is lesz - lehet - házszentelés, a lelkipásztori tevékenység és a közösségi hitélet jól bevált szokásrendje szerint... Felhívjuk olvasóink figyelmét arra is, hogy az átvett cikk 2002-ben jelent meg, ezért a benne szereplő dátumok arra az évre vonatkoznak, ezért a „02”... természetesen ezt most „04”-ként kell értenünk.

(Utánnnyomás a Keresztény élet 2002. január 6-i számából)

A háromkirályok és a házszentelés

Ősi szokás szerint vízkereszt előestéjén vizet szentelnek - innen az ünnep elnevezése -, amellyel majd megszentelik, megáldják a családi otthonokat.